

Deloitte Consultancy B.V.
Stationsplein 6
2275 AZ Voorburg
Postbus 90721
2509 LS Den Haag

Tel: (070) 3372226
Fax: (070) 3372215
www.deloitte.nl

Evaluatie wet SLOA

Veldconsultatie in de PO-, VO- en BVE-sector

Onderzoekers:

Drs. J.K. Poot
Drs. M.J. van den Berg

Februari 2005

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Achtergronden	3
1.2 Leeswijzer	3
2. Aanpak van het onderzoek	4
2.1 Onderzoeksperspectief	4
2.2 Methodologische keuzen en uitwerkingen	6
3. Resultaten websurvey	9
3.1 Bekendheid met innovatieactiviteiten/ -producten	9
3.2 Gebruik van innovatieactiviteiten/ -producten	12
3.3 Redenen geen gebruik innovatieactiviteiten/ -producten LPC	15
3.4 Waardering bruikbaarheid van innovatieactiviteiten/ -producten	17
3.5 Waardering aansluiting innovatieactiviteiten/ -producten op behoeften	19
3.6 Reacties op stellingen	21
4. Resultaten casestudies	24
4.1 Vraagsturing	24
4.2 Monitoring en toezicht	27
4.3 Samenwerking	29
5. Conclusies en aanbevelingen	31
Bijlagen	32
Bijlage 1: Digitale vragenlijst	33
Bijlage 2: Geselecteerde projecten	38
Bijlage 3: Format interview	39

1. Inleiding

1.1 Achtergronden

De Wet Subsidiëring Landelijke Onderwijsondersteunende activiteiten (SLOA) is in werking sinds 1 januari 1999. De wet regelt de subsidie voor de activiteiten uit te voeren door de landelijke onderwijsondersteunende instellingen (SLOA-instellingen) in de PO-, VO- en BVE-sector. De Wet SLOA voorziet in een evaluatie binnen zes jaar.

In het kader van de evaluatie heeft het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (voortaan: OCW) Deloitte gevraagd hierin een bijdrage te leveren als SLOA-onafhankelijke onderzoekspartij. Van belang is om inzicht te verkrijgen in de bekendheid, het gebruik en de waardering van scholen, instellingen en bestuurlijke partijen inzake de producten en diensten die de SLOA-instellingen leveren.

De voorlopige uitkomsten van het onderzoek zijn gepresenteerd tijdens drie sectorale Ronde Tafel Conferenties. In deze rapportage zijn de definitieve onderzoeksresultaten opgenomen.

1.2 Leeswijzer

De voorliggende rapportage kent de volgende opbouw:

Hoofdstuk 2 beschrijft de aanpak van het onderzoek. Het hoofdstuk gaat in op de opdrachtformulering en de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd. Het hoofdstuk bevat onder meer een toelichting op de twee gehanteerde onderzoeksmethoden, te weten: het websurvey en de casestudies.

Hoofdstuk 3 bevat de resultaten van de websurvey. Het doel van het websurvey is een breed beeld te geven met betrekking tot de bekendheid, het gebruik en de waardering van scholen met betrekking tot het aanbod van innovatieactiviteiten/ - producten.

Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van de casestudies. Het doel van deze casestudies is het verkrijgen van een meer specifiek beeld rond een aantal door OCW geselecteerde innovatie- en denktankactiviteiten in de drie sectoren. Per SLOA-case zijn hiervoor gesprekken gevoerd met betrokkenen (scholen, andere gebruikers en SLOA-instituten) over de gehanteerde werkwijzen, de bereikte resultaten en de doorwerking, de sterke en zwakke punten in het innovatieveranderingsproces en de zienswijzen van betrokkenen op de toekomst van de Wet SLOA.

Hoofdstuk 5 tenslotte geeft een eindconclusie en verbindt hieraan een aantal aanbevelingen.

2. Aanpak van het onderzoek

Dit hoofdstuk beschrijft de aanpak van het onderzoek. Het hoofdstuk gaat in op het onderzoeksperspectief en een methodologische bespreking van de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd.

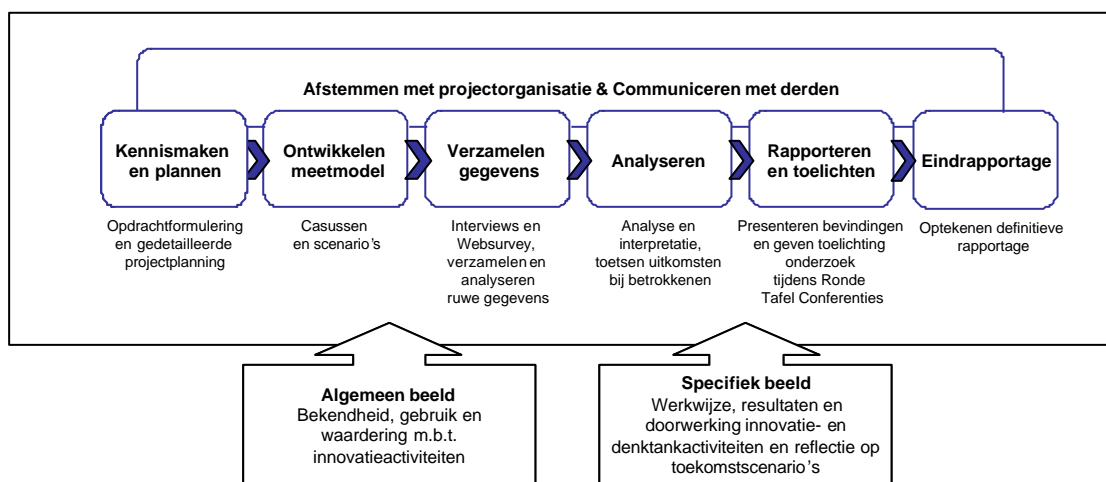
2.1 Onderzoeksperspectief

Het belangrijkste criterium van een goede evaluatie ofwel waardering van de *output* en *outcome* van de Wet SLOA is: ‘meten wat je wilt weten’. Uitspraken, de gemeten waarderingen en de daarop gebaseerde analyses moeten betrouwbaar en valide zijn. De uitkomsten van voorliggend onderzoek dienen immers als input voor onder meer aanpassingen in beleid, inzet van middelen, aansturing van activiteiten en samenwerking met partijen in het netwerk. Een evaluatie van een wet is dan ook meer dan het meten van waardering van die wet alleen; het is tevens de eerste stap om verbeteringen in de tevredenheid over de resultaten van de wet te bewerkstelligen.

De centrale vraag van het onderzoek luidde:

In hoeverre biedt de dienstverlening van SLOA-instellingen de onderwijsinstellingen hulp en houvast bij het innoveren en verbeteren van onderwijs?

De beantwoording van deze centrale vraagstelling is in een zestal fasen tot stand gekomen. Op hoofdlijnen is in de navolgende figuur visueel de fasering van het onderzoek weergegeven. Daarbij is – in opdrachtgeving van SOPO te Den Haag vanwege OCW – door de directies PO, VO en BVE voorzien in begeleiding van de evaluatieprocedures.

Voor wat betreft de afronding van de veldconsultatie is tijdens deze eerste fase oktober-november 2004 gesteld. Tevens is een fasering aangegeven, met name ten aanzien van de presentatie van de onderzoeksresultaten en het optekenen van de eindrapportage. Daarbij is besloten dat de uitkomsten uit de websurvey en de voorlopige uitkomsten uit de casestudies eind november/ begin december dienen te worden gepresenteerd en besproken tijdens drie sectorale Ronde Tafel Conferenties.

Vervolgens is in fase 2 in nauwe samenspraak met OCW een meetmodel ontwikkeld. Dit meetmodel heeft bijgedragen tot het vormgeven van een domeinspecifieke invalshoek en de bredere invalshoek van het onderzoek. Langs deze invalshoeken wordt enerzijds aan de hand van een websurvey en anderzijds aan de hand van casussen (de casestudies) nader ingezoomd op de 'mening' van het veld en andere betrokkenen bij SLOA-projecten.

De vragenlijst, die per sector is ontwikkeld, is voorgelegd en afgestemd met OCW. Vervolgens is aan OCW gevraagd, gezien het 'elektronische' karakter van de survey en het feit dat invulling van de survey geschiedt op internet, de emailadressen op het niveau van de schoolleiders in het BVE: voorzitter van College van Bestuur) aan te leveren teneinde deze te kunnen uitnodigen voor deelname aan de websurvey.

Ten aanzien van de casestudie is in fase 2 door Deloitte selectiecriteria opgesteld. Deze zijn vervolgens na goedkeuring van OCW toegepast voor de selectie van een vijftiental cases uit de bundeling "projectomschrijvingen landelijke onderwijsondersteunende activiteiten 2003". Voor deze selectie zijn door OCW in samenspraak met de desbetreffende SLOA-instellingen contactpersonen aangeleverd waarmee interviews konden worden gevoerd. Op basis van de lijst met contactpersonen heeft Deloitte per case twee à drie personen geselecteerd en benaderd voor een gesprek.

Tijdens de derde fase heeft dataverzameling plaatsgevonden via de websurvey in het PO-, VO- en BVE-veld en via gesprekken met personen die (in)direct betrokken waren bij SLOA-projecten uit 2003.

In fase 4 heeft analyse en interpretatie plaatsgevonden van de verzamelde data. De uitkomsten hiervan zijn opgetekend in een drietal presentaties. Deze zijn vervolgens in fase 5 gepresenteerd in drie Ronde Tafel Conferenties. Tijdens deze bijeenkomsten, die per sector zijn gehouden, zijn de (voorlopige) bevindingen nader toegelicht.

Tenslotte is het voorliggende document het resultaat van fase 6: de eindrapportage.

2.2 Methodologische keuzen en uitwerkingen

Algemeen en specifiek beeld

Voor de evaluatie van de Wet SLOA is een tweetal onderzoeksmethoden gebruikt. Om een algemeen beeld te verkrijgen omtrent de bekendheid, het gebruik en de waardering inzake producten en diensten van de SLOA-instellingen, is een elektronische enquête verstuurd naar scholen in de drie onderscheiden sectoren. De websurvey heeft daarbij ingezoomd op innovatieactiviteiten.

In aanvulling op de websurvey is een casestudie verricht om een meer specifiek en gedetailleerd beeld te krijgen van een aantal onderwijsondersteunende activiteiten. Hierin zijn zowel innovatieactiviteiten als denktankactiviteiten onderzocht. Hiertoe zijn door OCW vijftien cases geselecteerd op basis van een aantal vooraf vastgestelde criteria. Voor elke case zijn gesprekken gevoerd met gebruikers (voornamelijk scholen) en de leverende SLOA-instelling.

Focus op Landelijke Pedagogische Centra en Cinop

Bij aanvang van het onderzoek is er door OCW voor gekozen de focus te leggen op de producten en dienstverlening van de landelijke pedagogische centra (KPC Groep, CPS en APS) en Cinop. Het betreft hier de algemene eerstelijnsvoorzieningen voor de innovatie- en de denktankdomeinen. Derhalve zijn de producten en diensten van CITO en SLO in het onderzoek buiten beschouwing gelaten. CITO is buiten beschouwing gelaten, omdat de examens een apart geregeld domein zijn. Voor SLO geldt dat hier sprake is van een zeer gevarieerd pakket van producten en diensten dat bovendien via uiteenlopende kanalen worden afgezet.

Websurvey

In de websurvey is voor elke sector een specifieke vragenlijst ontwikkeld. De vragenlijst is door Deloitte in concept opgesteld en door OCW goedgekeurd. In de vragenlijst zijn vragen opgenomen met gesloten antwoordcategorieën. Tussen de desbetreffende vragenlijsten bestonden grote overeenkomsten, mede omdat in elke sector het meten van de bekendheid, het gebruik en de waardering inzake de producten en diensten van de SLOA-instellingen centraal stond. Aan het einde van de vragenlijst is één open vraag opgenomen om iedere respondent de mogelijkheid te geven een opmerking of aanvulling te maken. Hiervan is beperkt gebruik van gemaakt. De vragenlijsten die zijn verspreid in de onderscheiden sectoren, zijn in de bijlagen opgenomen.

Het voordeel van gesloten vragen is dat de lijst door een respondent snel kan worden doorlopen en ingevuld. Dat is gunstig voor de response in de korte tijd die voor het onderzoek beschikbaar was. Daarnaast maakt het gebruik van gesloten vragen, in tegenstelling tot open vragen, een snelle kwantitatieve verwerking mogelijk. Het nadeel is echter dat de kwalitatieve interpretatie van gegevens te beperkt is om een gewogen

oordeel over de uitkomsten te geven. Dit nadeel is ondervangen door het parallel uitvoeren van de casestudies waarmee een verdieping kon worden gegeven op de uitkomsten van de websurvey.

De doelgroep van de vragenlijst bestond uit schoolleiders (PO- en deel van de VO-sector), respectievelijk voorzitters van het College van Bestuur (deel van de VO- en BVE-sector). Het lag in de bedoeling om de uitnodiging voor het invullen van de vragenlijst rechtstreeks per e-mail te sturen naar de schoolleiders, respectievelijk de voorzitter van het College van Bestuur. Dit kon alleen worden gerealiseerd in de BVE-sector. In de PO- en VO-sector bleek bij de door OCW benaderde partijen geen emailbestand beschikbaar op het niveau van schoolleiders. Bovendien golden er bezwaren vanuit de privacywetgeving. De Wet op de Bescherming van de Persoonsgegevens schrijft voor dat voor elke verwerking van persoonsgegevens een rechtmatige grondslag moet zijn, i.c. ondubbelzinnige toestemming van de betrokkene. Uiteindelijk is er daarom voor gekozen om een e-mail te versturen naar het algemene e-mailadres van de geselecteerde scholen. Dit is gebeurd op basis van een gegevensbestand van CFI. Deze mail is vergezeld gegaan van een heldere toelichting en verzoek om de uitnodiging voor te leggen aan de schoolleider.

In de navolgende tabel is een en ander aan kwantitatieve gegevens omtrent het websurvey weergegeven. Na de tabel volgt een toelichting.

Sector	N	Steekproef (normatief voor 95%)	Response	Response t.a.v. steekproef	Betrouwbaarheidsinterval
PO	7000	364	308	85%	5,46%
VO	600	234	89	38%	9,59%
BVE	94	76	53	70%	8,94%

Uit CFI-gegevens blijkt dat er ongeveer 7000, 600 en 94 scholen zijn in respectievelijk de PO-, VO- en BVE sector (kolom "N": totale populatie per sector). Om met 95% zekerheid te kunnen garanderen dat de door de steekproef ingevulde vragenlijsten representatief zijn voor de respectievelijke sectoren, dient in de onderscheiden sectoren een bepaald aantal ingevulde vragenlijsten te worden ontvangen (kolom "Steekproef (normatief voor 95%)"). In de kolom "Response" is het werkelijk aantal geretourneerde en ingevulde vragenlijsten weergegeven.

Met name de VO-sector laat een beperktere response zien (zie kolom "Response t.a.v. steekproef"). De response in de overige sectoren is voor een dergelijk type onderzoek en gezien de bovengenoemde beperkt beschikbare tijd voor deelname aan de websurvey, hoog te achten. De oorzaak van de beperktere response in de VO-sector is met name gelegen in het feit dat het adressenbestand van CFI voor deze sector maar een zeer beperkt aantal emailadressen van scholen bevatte. Dit tekort is zoveel mogelijk aangevuld vanuit andere bestanden en door een oproep in het tijdschrift van

Schoolmanagers-VO. Concluderend: de uitkomsten voor het VO zijn relatief gezien het minst representatief dan de representativiteit voor de overige sectoren (kolom “Betrouwbaarheidsinterval”).

Casestudies

Op basis van de volgende criteria is door OCW een vijftiental cases geselecteerd:

- Desbetreffend project moet zijn afgerond;
- Evenredige spreiding over sectoren (PO, VOO, BVE);
- Evenredige spreiding over SLOA-instellingen, excl. CITO en SLO;
- Evenredige spreiding over domeinen: innovatie en denktankfunctie;
- Aanwijsbare betrokkenheid van minimaal één school;
- Evenredige spreiding complexiteit: van relatief eenvoudig tot relatief complex;
- Grote en minder grote projecten: gemeten in termen van budget;
- Aansprekende en actuele onderwerpen;
- Haalbaarheid: gesprekken moeten te plannen zijn in periode 25-10 t/m 12-11.

De vijftien geselecteerde projecten zijn opgenomen in de bijlage. Voor elk project is door OCW – in overleg met de betrokken SLOA-instellingen – een lijst met contactpersonen overhandigd. Hieruit heeft Deloitte per case 2 à 3 personen geselecteerd en benaderd voor een gesprek. Daarbij betrof het altijd minstens één gebruiker (voornamelijk scholen) en de betrokken SLOA-instelling. Overigens bleek tijdens het onderzoek dat de door SLOA-instellingen genoemde gebruikers niet altijd van het project op de hoogte waren. In één geval resulteerde dit zelfs in het schrappen van een geselecteerde case, omdat geen enkele gebruiker waarvan de gegevens waren doorgegeven door de SLOA-instelling bekend was met het project. Wegens de beperkt beschikbare tijd was er echter geen ruimte meer om een alternatieve case te selecteren en hiervoor gesprekken te plannen en te voeren.

Gezien het belang goede vergelijkingen te kunnen maken tussen en juiste interpretaties te kunnen geven aan de uit de casestudie vergaarde informatie, is besloten de gesprekken gestructureerd te laten plaatsvinden. Dit houdt in dat de gesprekken aan de hand van een, in nauwe samenwerking met OCW ontwikkeld, format heeft plaatsgevonden.

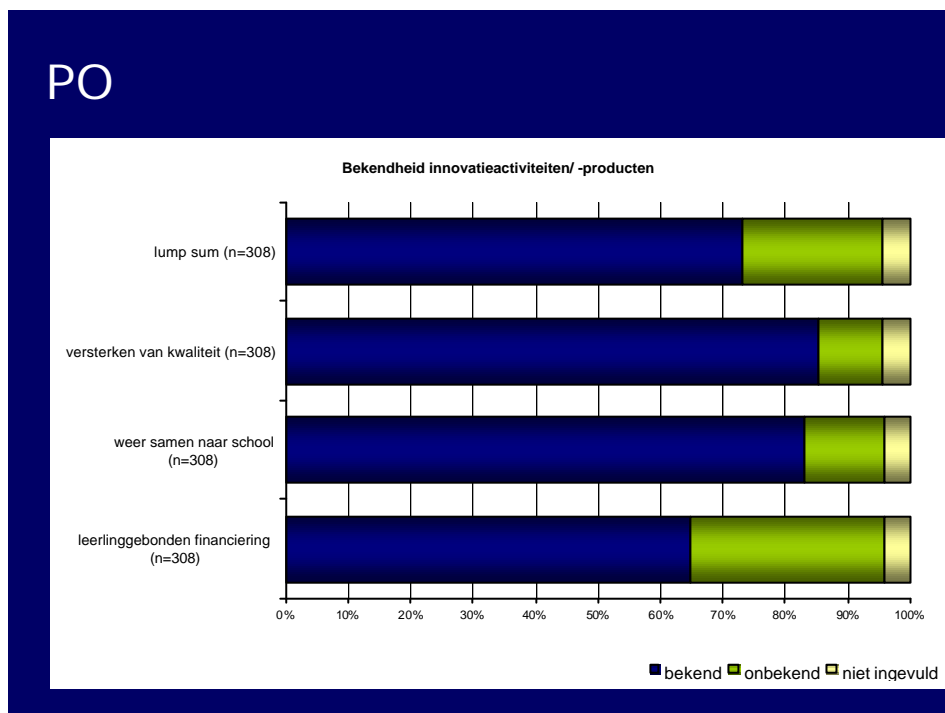
Het format betreft een serie open vragen en een reeks overwegingen ofwel stellingen waarop de gesprekspartners is gevraagd te reageren. De open vragen gingen in op kenmerken van het desbetreffende SLOA-project. De overwegingen, die ook deel uitmaakten van de websurvey, boden een nadere verdieping van de uitkomsten van de websurvey ten aanzien van de wet SLOA en de doelmatigheid van SLOA-projecten. Het format diende overigens ook ter voorbereiding van de gesprekspartners op het interview en is derhalve voorafgaand aan ieder gesprek aan hem/ haar toegestuurd. Het format is opgenomen in de bijlagen.

3. Resultaten websurvey

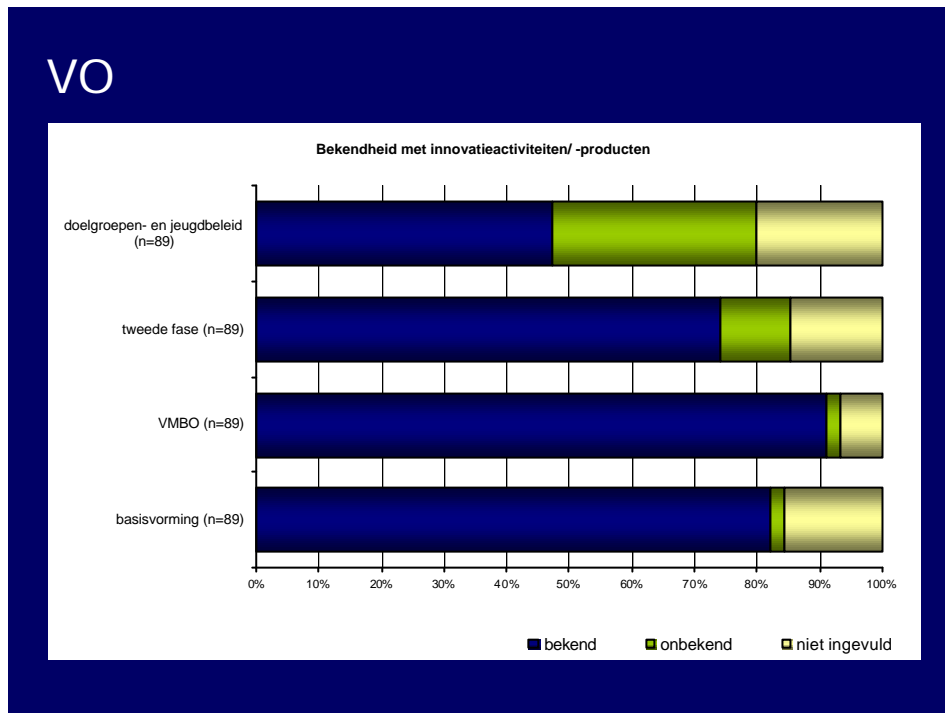
Per paragraaf worden de uitkomsten van de elektronische enquête aan de hand van een grafische weergave per sector nader toegelicht.

3.1 Bekendheid met innovatieactiviteiten/ -producten

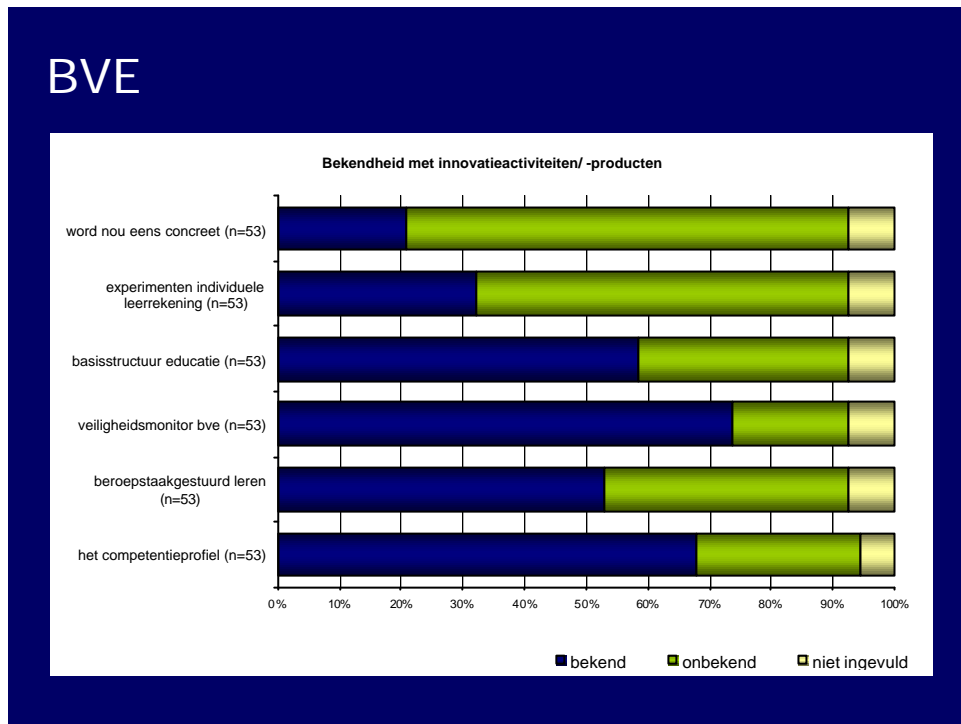
Figuur 1 PO-sector: bekendheid met innovatieactiviteiten/ -producten

In het PO zijn onderwijsinstellingen goed bekend met producten en activiteiten die worden aangeboden op bepaalde beleidsthema's (gemiddeld ongeveer 75%). Hierbij scoorden "versterken van kwaliteit" en "weer samen naar school" het hoogst (beiden meer dan 81%).

Figuur 2 VO-sector: bekendheid met innovatieactiviteiten/ -producten

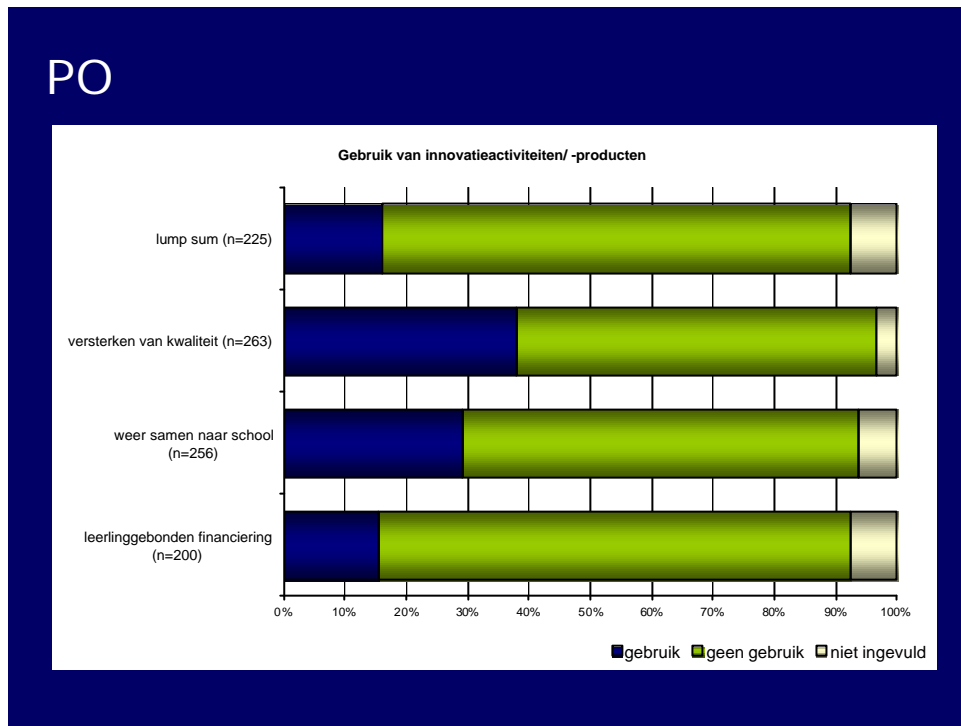
Evenals het PO, scoort ook het VO hoog als het gaat om bekendheid met producten en activiteiten (gemiddeld 73%). Daarbij bleef de score op “doelgroepen- en jeugdbeleid” met nog geen 50% relatief achter op de overige drie activiteiten/ producten. Een uitschieter zit bij “VMBO”, waarmee ruim 90% van de respondenten bekend is.

Figuur 3 BVE-sector: bekendheid met innovatieactiviteiten/ -producten

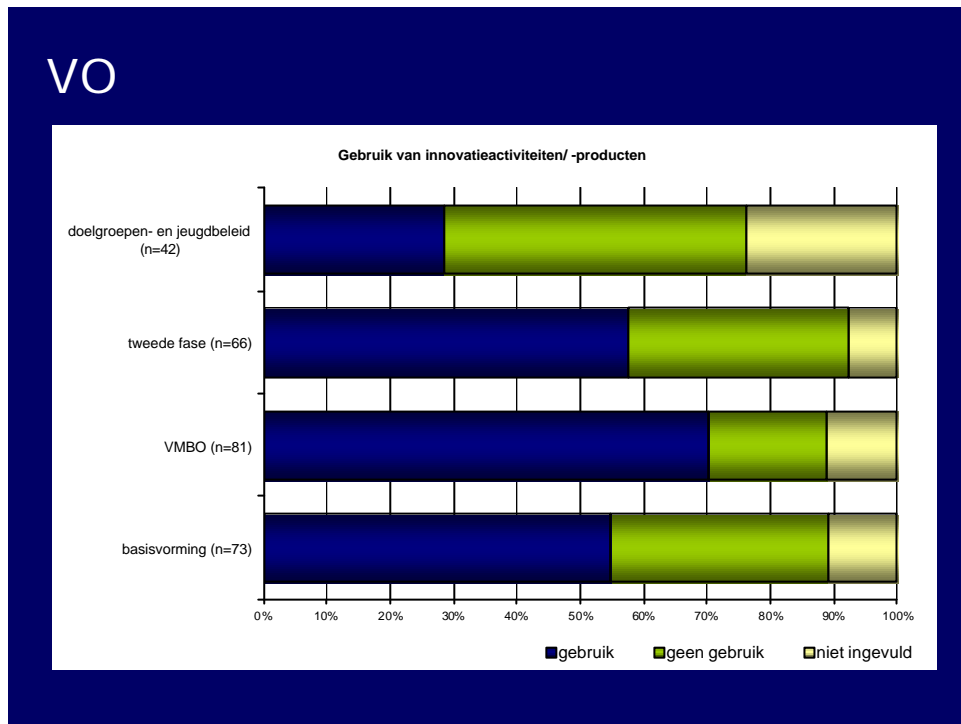
In vergelijking met PO en VO blijven de scores op bekendheid met producten en activiteiten bij de BVE-sector gemiddeld genomen achter. Met “wordt nou eens concreet” is bijna driekwart van de respondenten niet bekend en heeft ruim 5% van de respondenten dit item niet ingevuld. Ook de scores op de overige items blijven achter, waarbij de gemiddelde bekendheid op alle items rond de 50% zit. De “veiligheidsmonitor” is het meest bekend binnen de sector (circa 73%).

3.2 Gebruik van innovatieactiviteiten/ -producten

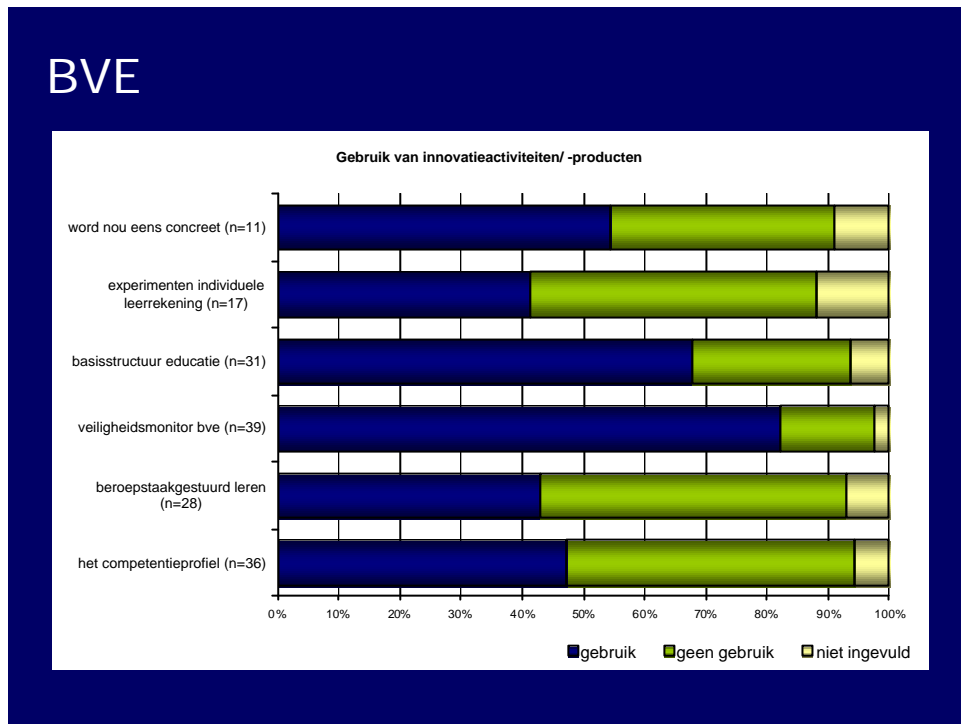
Figuur 4 PO: gebruik van innovatieactiviteiten/-producten

In vergelijking met de hoge mate van bekendheid met activiteiten en/of producten (zie voorgaande paragraaf), is het gebruik van het SLOA-aanbod door de PO-instellingen laag (gemiddelde score is nog geen 25%). Ondanks een bekendheid van circa 85% met “versterken van kwaliteit” gebruikt nog geen 40% dit product/ deze activiteit. De scores op gebruik van “lumpsum” en “leerlinggebonden financiering” zijn het laagst (beiden circa 16%).

Figuur 5 VO: gebruik van innovatieactiviteiten/ -producten

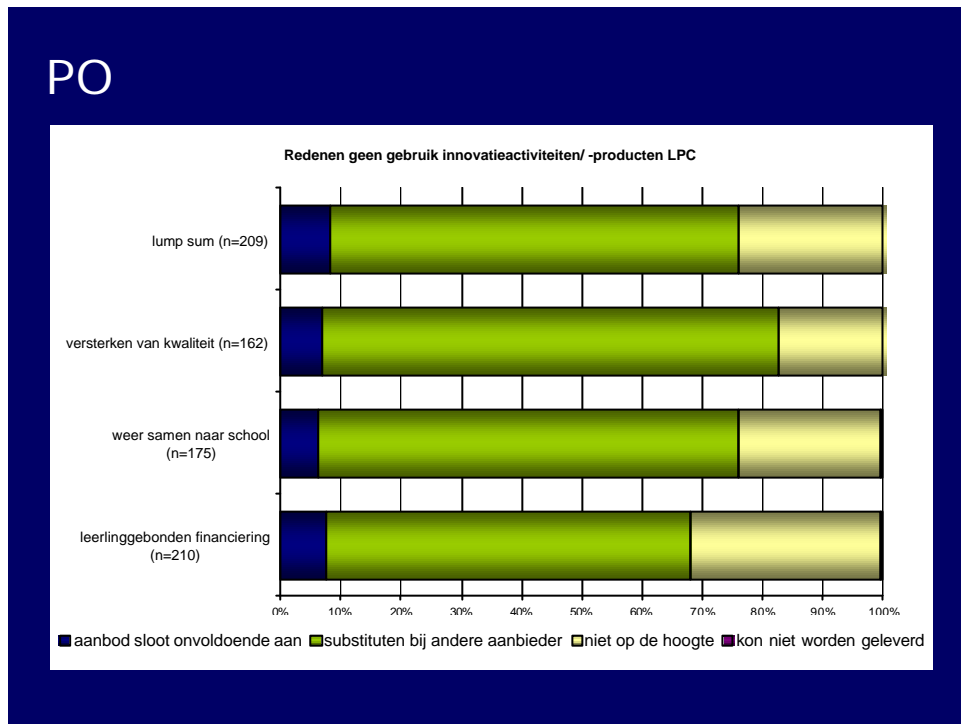
In het VO wordt meer dan in het PO gebruik gemaakt van innovatieactiviteiten/-producten. De gemiddelde score ligt hier op iets meer dan 50%. Daarbij wordt relatief gezien de “tweede fase”, ondanks het feit dat dit SLOA-product minder bekend is dan “basisvorming”, beter gebruikt dan “basisvorming”. Het laagste gebruik scoort “doelgroepen- en jeugdbeleid”. Van de ruim 48% die bekend is met dit item maakt vervolgens nog geen 30% gebruik van dit SLOA-product.

Figuur 6 BVE: gebruik van innovatieactiviteiten/ -producten

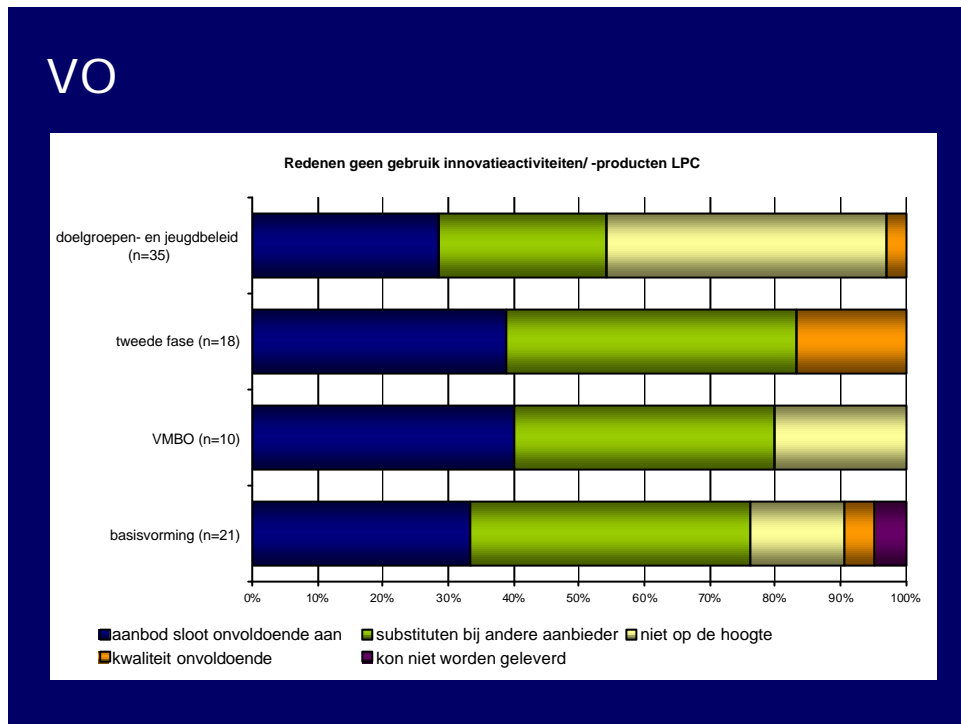
Gemiddeld genomen gebruikt de helft van het aantal BVE-instellingen dat bekend is met activiteiten/ producten deze zaken ook. Daarbij scoort “experimenten individuele leerrekening” het laagst (circa 40% daadwerkelijk gebruik). In absolute getallen gebruiken nog geen 6 van de ondervraagde instellingen “wordt nou eens concreet”. De hoogste score is voor “veiligheidsmonitor BVE”. Dit item is ook het meest bekend onder instellingen en wordt ook het meest gebruikt van alle gevraagde items.

3.3 Redenen geen gebruik innovatieactiviteiten/ -producten LPC

Figuur 7 PO: redenen geen gebruik innovatieactiviteiten/ -producten LPC

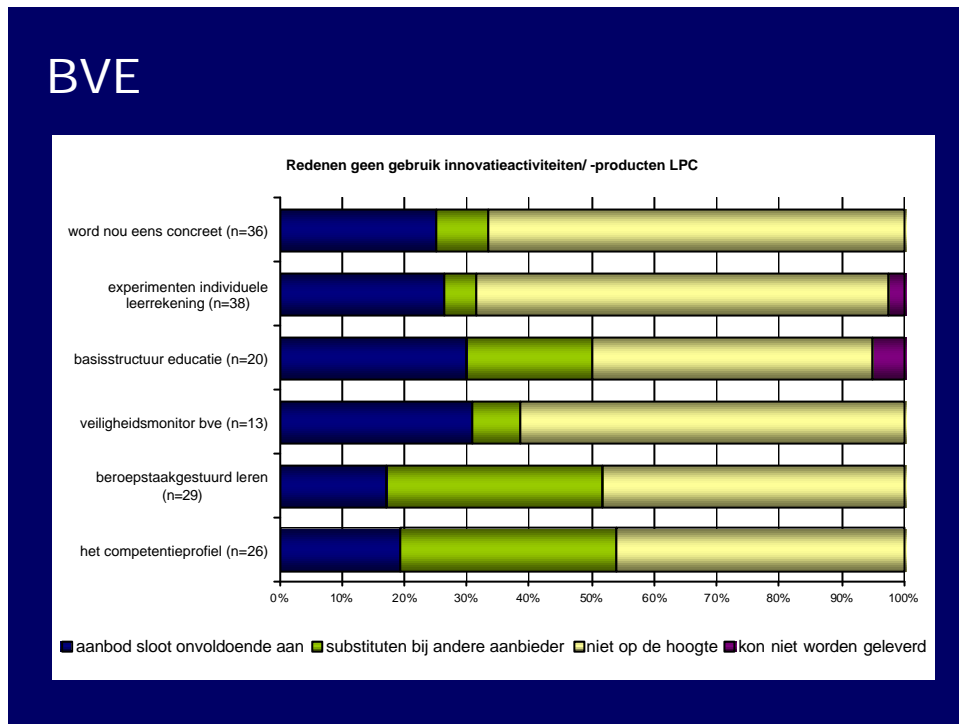
Op de vraag waarom het product niet wordt gebruikt geeft het merendeel van de PO-respondenten aan dat er substituten bij andere aanbieders zijn gebruikt. Gemiddeld geldt dat voor 60 à 70% van de respondenten. De reden dat men niet op de hoogte was van het product en daardoor het product niet heeft gebruikt, is het hoogst bij “leerlinggebonden financiering” (ruim 30% was niet op de hoogte).

Figuur 8 VO: redenen geen gebruik innovatieactiviteiten/ -producten LPC

Bij het VO zijn in het algemeen de voornaamste redenen om geen gebruik te maken van SLOA-producten enerzijds het onvoldoende aansluiten van het aanbod op de praktijk en anderzijds het gebruiken van substituten bij andere aanbieders. Voor “doelgroepen- en jeugdbeleid” geldt specifiek dat men ook niet op de hoogte was van het SLOA-aanbod. Bij de “tweede fase” geldt naast een evenredige verdeling tussen de redenen “aanbod sloot onvoldoende aan” en “substituten bij andere aanbieder”, de reden dat de kwaliteit van het SLOA-product onvoldoende werd geacht (circa 15%).

Figuur 9 BVE: redenen geen gebruik innovatieactiviteiten/ -producten LPC

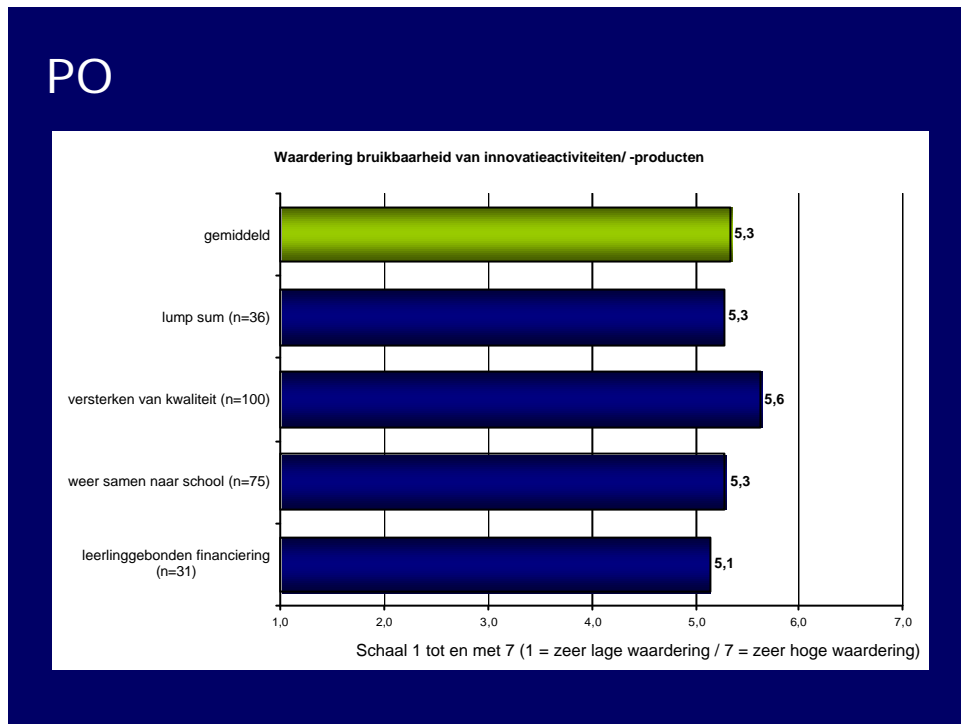
Voor meer dan 50% geldt in de BVE-sector dat men niet op de hoogte was van het aanbod van producten. Andere redenen die genoemd zijn: het aanbod sloot onvoldoende aan op de praktijk en bij andere aanbieders zijn substituten afgenomen (gemiddeld respectievelijk ruim 20% en ruim 16%).

3.4 Waardering bruikbaarheid van innovatieactiviteiten/ -producten

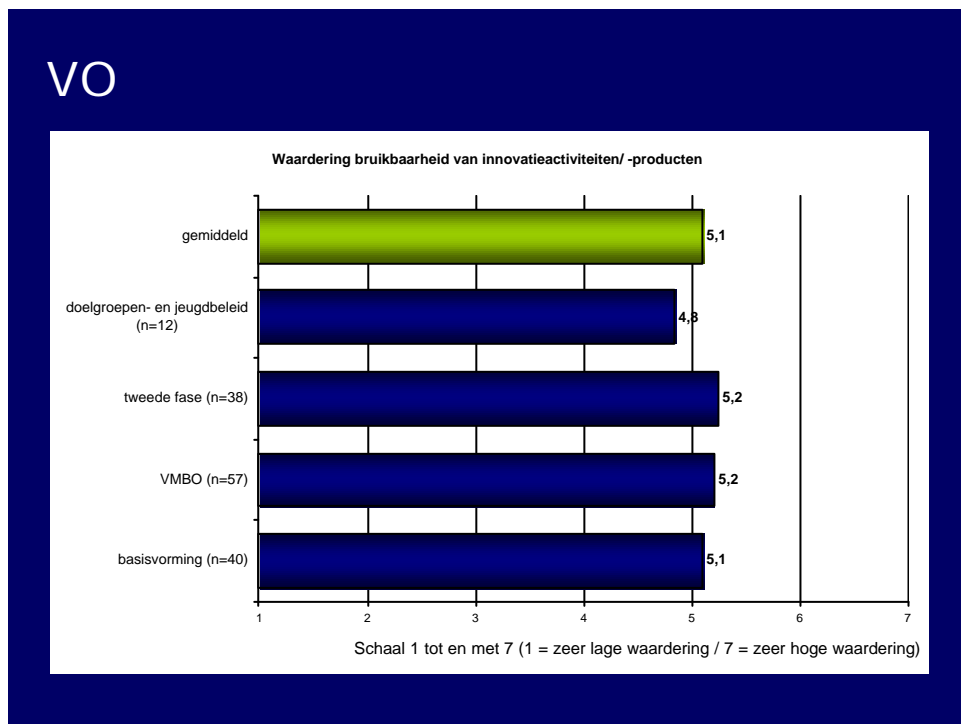
Gezien de rode draad die loopt door de waardering van het SLOA-aanbod door alle sectoren is in deze paragraaf gekozen om een algemene toelichting in plaats van een toelichting per sector.

In alle sectoren wordt een positief beeld verkregen als het gaat om de bruikbaarheid van de SLOA-producten. De waardering ligt relatief hoog: in alle sectoren (PO, VO en BVE) ligt de gemiddelde score voor producten die gebruikt worden op ruim 5 (waarbij de score 7 geldt als een zeer hoge waardering).

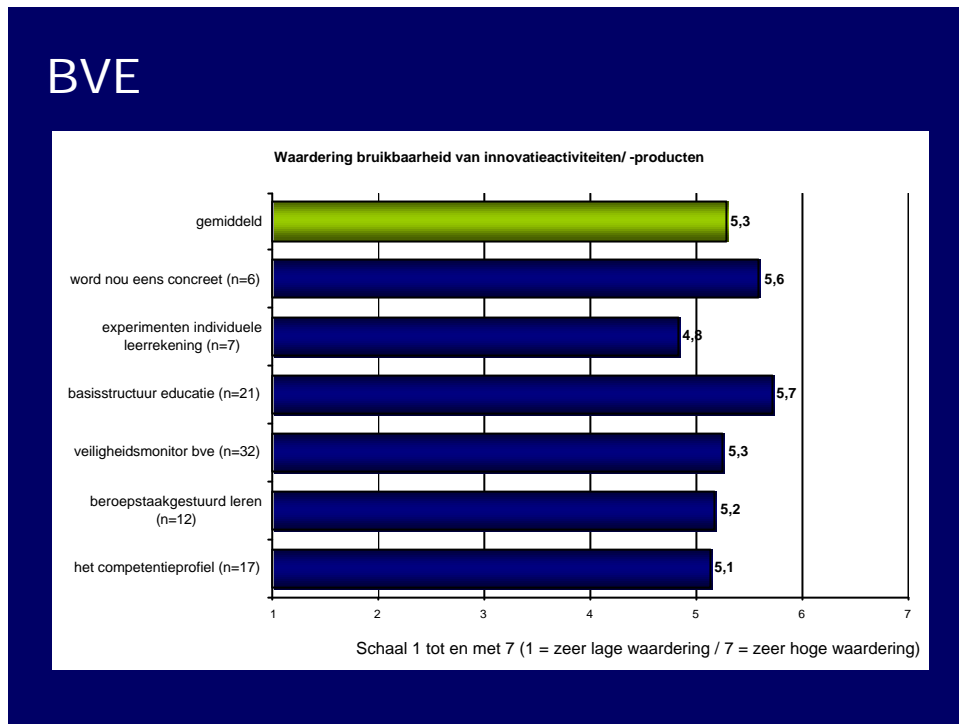
In de navolgende figuren is een en ander visueel weergegeven:

Figuur 10 PO: waardering bruikbaarheid van innovatieactiviteiten/ -producten

Figuur 11 VO: waardering bruikbaarheid van innovatieactiviteiten/ -producten

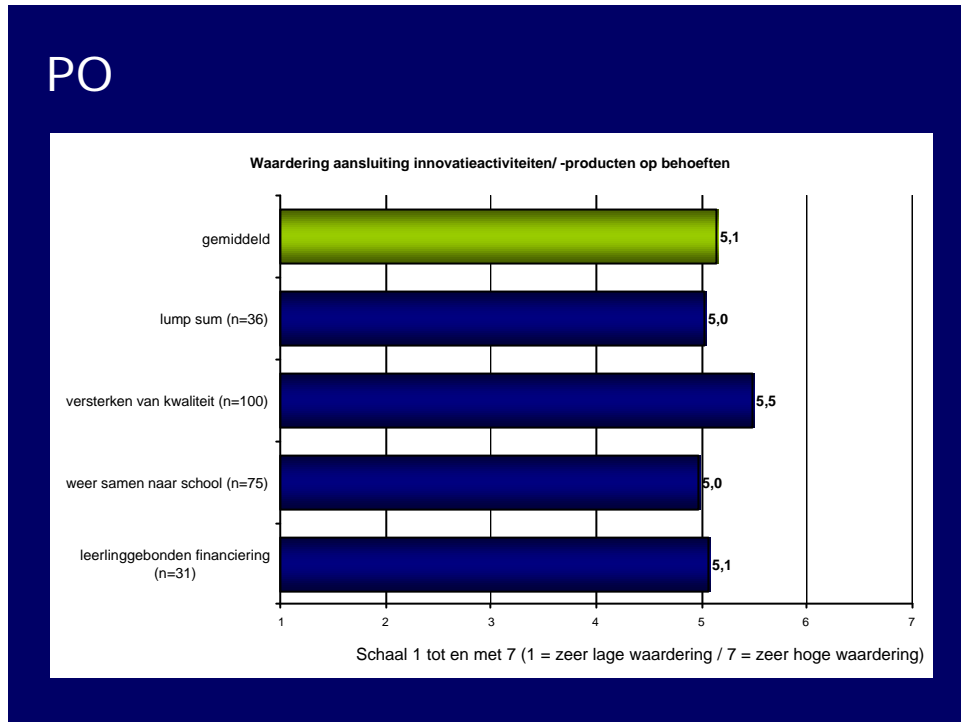

Figuur 12 BVE: waardering bruikbaarheid van innovatieactiviteiten/ -producten

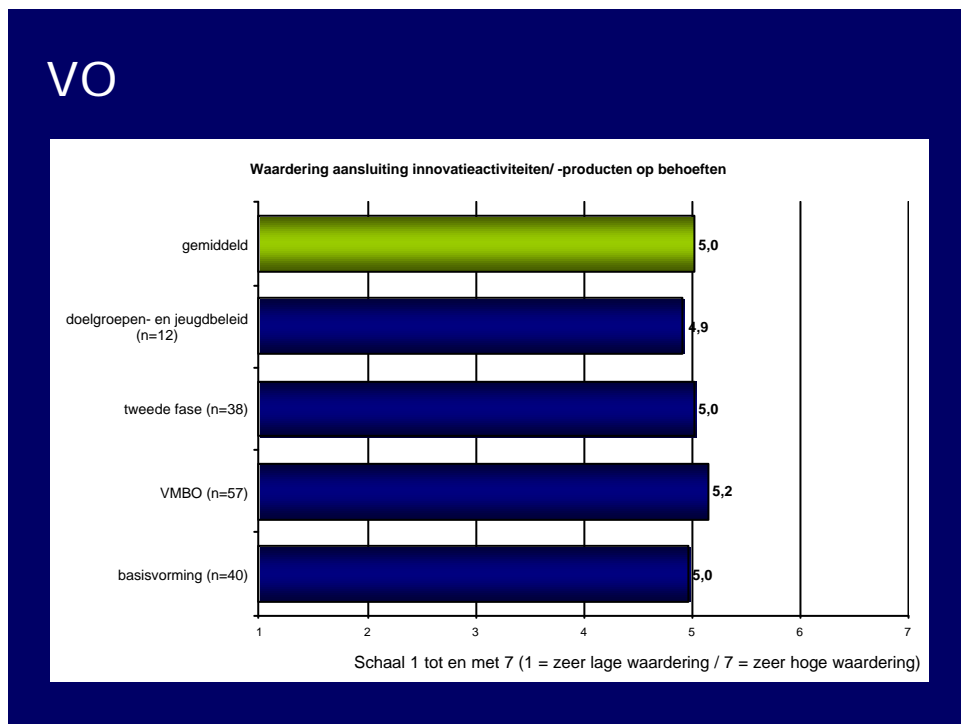
3.5 Waardering aansluiting innovatieactiviteiten/ -producten op behoeften

Evenals dit het geval is voor de waardering voor de bruikbaarheid van het SLOA-aanbod, geldt ten aanzien van de aansluiting van datzelfde aanbod op de behoeften van het veld door gebruikers in alle sectoren (PO, VO en BVE) een hoge waardering (wederom een score van 5). Dit betekent dat innovatieactiviteiten/ -producten die door de instellingen daadwerkelijk worden gebruikt hoog worden gewaardeerd. Tevens zijn ze toepasbaar in en sluiten ze aan op de dagelijkse praktijk.

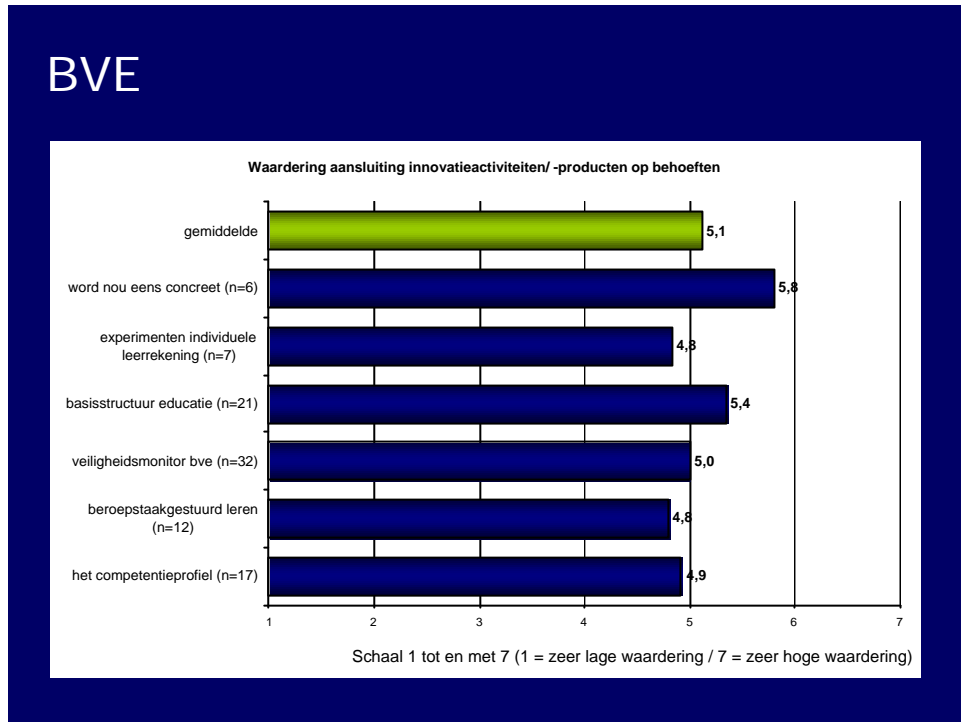
In de navolgende figuren is een en ander visueel weergegeven:

Figuur 13 PO: waardering aansluiting innovatieactiviteiten/-producten op behoeften

Figuur 14 VO: waardering aansluiting innovatieactiviteiten/-producten op behoeften

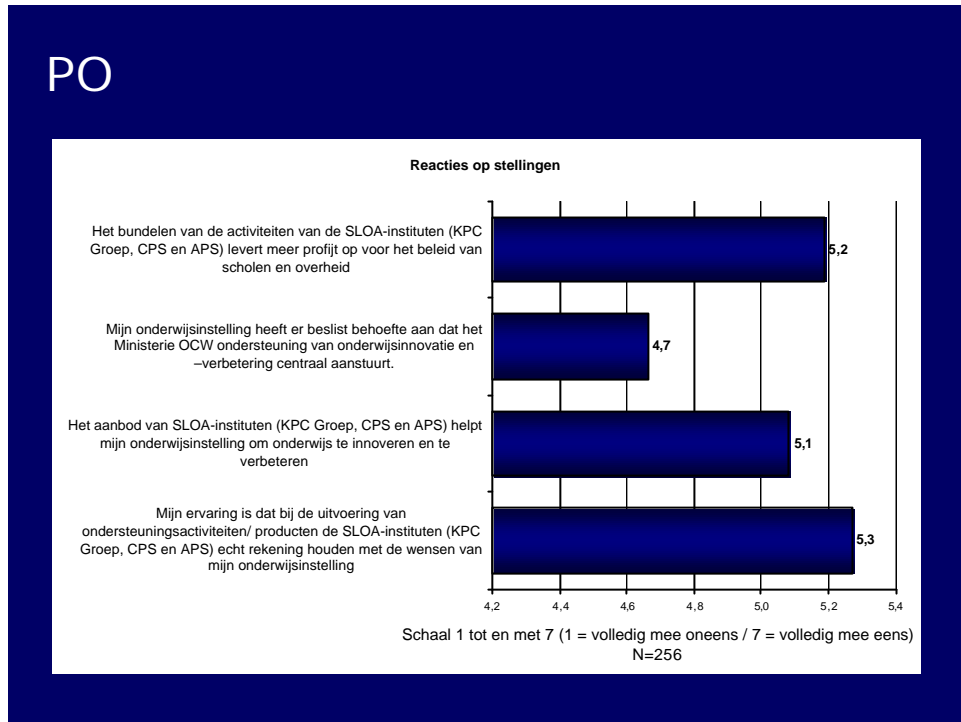

Figuur 15 BVE: waardering aansluiting innovatieactiviteiten/ -producten op behoeften

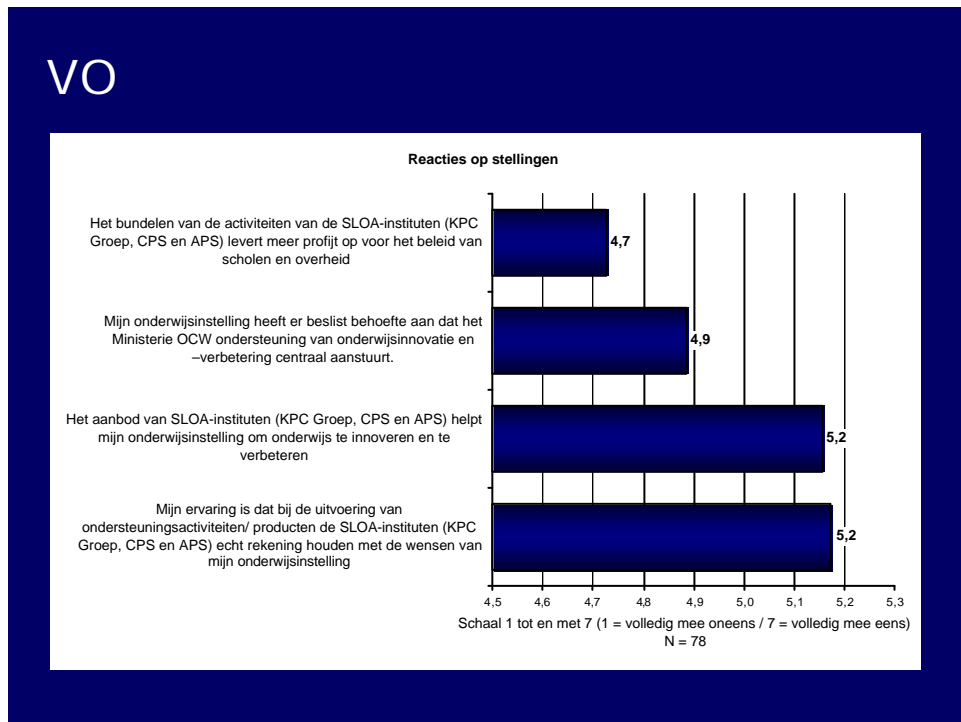
3.6 Reacties op stellingen

In tegenstelling tot de voorgaande paragrafen is in deze laatste paragraaf ervoor gekozen voor een toelichting per stelling (gespecificeerd naar sector).

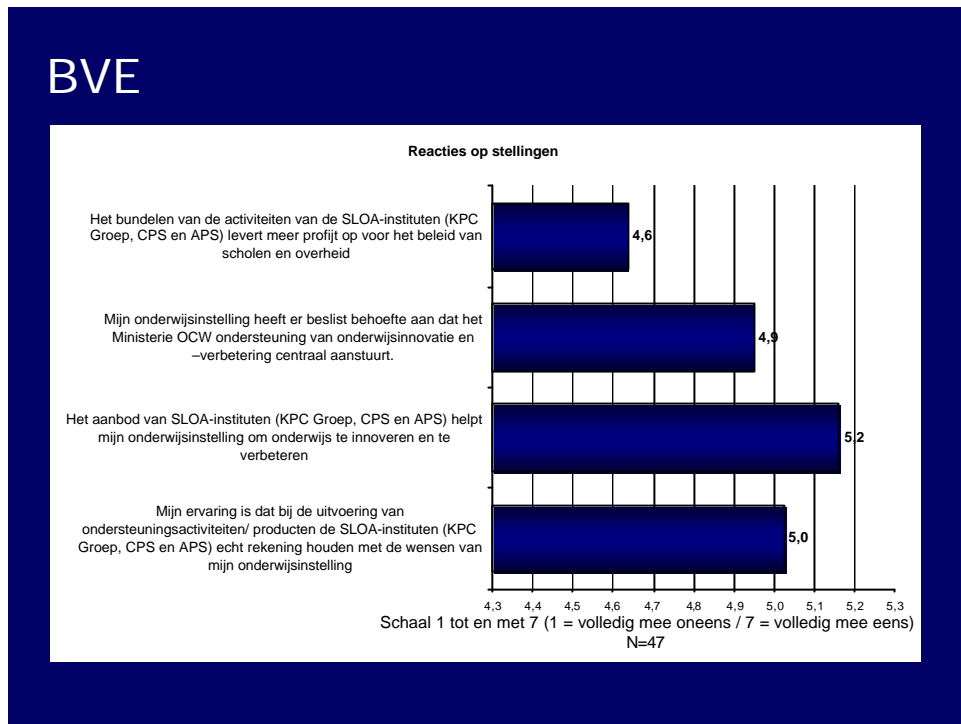
Visueel kan per sector een en ander als volgt worden weergegeven:

Figuur 16 PO: reacties op stellingen

Figuur 17 VO: reacties op stellingen

Figuur 18 BVE: reacties op stellingen

1. “Het bundelen van de activiteiten van de SLOA-instituten (KPC Groep, CPS en APS) levert meer profijt op voor het beleid van scholen en overheid”

Hierover zijn de meningen bij alle sectoren ‘mee eens’ (score rond 5).

2. “Mijn onderwijsinstelling heeft er beslist behoefte aan dat het Ministerie OCW ondersteuning van onderwijsinnovatie en –verbetering centraal aanstuurt”

De meningen van de sectoren zijn wederom eensgezind (‘mee eens’).

3. “Het aanbod van SLOA-instituten (KPC Groep, CPS en APS) helpt mijn onderwijsinstelling om onderwijs te innoveren en te verbeteren”

De sectoren zijn het met deze stelling eens. Deze score is logisch te noemen ten aanzien van de twee waarderingsvragen (zie voorgaande paragrafen).

4. “Mijn ervaring is dat bij de uitvoering van ondersteuningsactiviteiten/ producten de SLOA-instituten (KPC Groep, CPS en APS) echt rekening houden met de wensen van mijn onderwijsinstelling”

De meningen van de respondenten uit de verschillende sectoren zijn gemiddeld genomen wederom eensgezind (een ruime 5).

4. Resultaten casestudies

Naar aanleiding van de casestudies is een aantal conclusies te trekken die gelden voor alle sectoren. Deze gemeenschappelijke bevindingen worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. In de bijlagen zijn de bevindingen per sector opgenomen zoals verwoord in de sectorale Ronde Tafel Conferenties van november en december 2004.

4.1 Vraagsturing

Van groot belang voor sectorbrede innovatie is dat innovatie- en denktankactiviteiten in nieuwe kennis ontwikkelen en die kennis ook toepassen, c.q. toepasbaar maken. Het invullen van deze waarden staat of valt met de mate waarin de SLOA-instellingen aansluiten op vragen en behoeften van het onderwijsveld enerzijds en het beleid van het Ministerie OCW anderzijds. Immers, als SLOA-instellingen met hun subsidieverzoeken niet aansluiten op de wensen van OCW, worden deze niet gehonoreerd en zijn er onvoldoende middelen om de innovatieve kennis te ontwikkelen en toepasbaar te maken. En: als de SLOA-instellingen niet aansluiten op de wensen en behoeften van scholen, ontstaat het risico dat de nieuwe kennis niet tot stand komt, c.q. SLOA-instellingen conceptuele kennis ontwikkelen die in de praktijk als zodanig niet of maar beperkt toepasbaar is.

Voldoende vraagsturing

Over het algemeen kan worden geconcludeerd dat in de onderzochte cases voldoende wordt aangesloten op vragen en behoeften van het onderwijsveld enerzijds en het beleid van het Ministerie OCW anderzijds. Met name de sterke samenwerking tussen scholen/gebruikers en SLOA-instellingen biedt waarborgen dat nieuwe kennis wordt ontwikkeld die tegelijkertijd ook toepasbaar is. Met name bij denktankactiviteiten komt dat naar voren, omdat bij het uitvoeren van die activiteiten de school vaak intensiever en langduriger betrokken is en er een sterke wisselwerking ontstaat tussen de SLOA-instelling (conceptuele nieuwe kennis) en de school (toepassing en gebruik van kennis).

Een ander sterk punt is de inbreng van SLOA-instellingen met betrekking tot het beleid, c.q. de beleidsthema's van OCW zoals verwoord in de jaarlijkse Hoofdlijnenbrief. Bij het opstellen van de Hoofdlijnenbrief worden de SLOA-instellingen geraadpleegd door OCW. De SLOA-instellingen gebruikt deze mogelijkheid om de wensen en behoeften zoals zij die waarnemen in het veld, te verwoorden. De SLOA-instellingen hebben van oudsher (mede door de subsidiëring van onderwijsondersteunende activiteiten) een sterke positie in het netwerk verworven en hebben 'voelhorens' die in dit verband van toegevoegde waarde zijn.

De vraagsturing wordt in dit verband verder versterkt doordat de SLOA-instellingen in meer detail aangeven hoe de beleidsthema's uit de Hoofdlijnenbrief in de praktijk

kunnen worden gerealiseerd. Dit gebeurt op basis van de subsidieverzoeken die de SLOA-instellingen indienen. Aan deze subsidieverzoeken liggen vaak concrete vragen en behoeften uit het veld ten grondslag.

Ondanks het positieve beeld dat wordt verkregen rond de mate van vraagsturing, is vanuit de onderzochte cases ook een aantal aandachtspunten aan te geven:

Aandachtspunt 1: meerjarige beleidsthema's uitzetten

Op dit moment heeft de Hoofdlijnenbrief met de daarin verwoorde beleidsthema's een kortcyclisch karakter. Het opstellen van het document en de daarop aansluitende aanvraagprocedure voor subsidies worden jaarlijks doorlopen en worden door betrokkenen in toenemende mate als routinematig, ad hoc en te versnipperd ervaren. Het korte termijn karakter (te subsidiëren activiteiten worden jaarlijks vastgesteld) biedt bijvoorbeeld – zeker voor onderwijsondersteunende activiteiten met een fundamenteel, integraal en langduriger karakter (denktank) – onvoldoende zekerheden en waarborgen. Bovendien behandelt de Hoofdlijnenbrief alleen de inzet van SLOA-middelen. Relaties met andere fondsen die beschikbaar zijn voor de ontwikkeling van de onderwijssectoren, blijven onbenoemd, waardoor een en ander als zeer versnipperd wordt ervaren.

Verder draagt het kortcyclisch karakter niet bij aan een korte reactietijd; tussen het projectvoorstel zoals verwoord in het subsidieverzoek en het daadwerkelijk uitvoeren van het project, ligt doorgaans een periode van ongeveer een jaar. Bovendien belemmert het kortcyclisch karakter de samenhang tussen projecten die door (verschillende) SLOA-instellingen worden uitgevoerd op één of meerdere (aansluitende) thema's. Daardoor ontstaat overlap tussen de producten en diensten van de verschillende SLOA-instellingen en een 'informatieoverload' richting de scholen op een bepaald beleidsthema.

Om deze knelpunten te ondervangen en tot meer samenhang te komen, is een meerjarige programmering wenselijk. Daarbij dienen de visie en beleidsthema's te worden verwoord in meerjarige programmaliijnen waaronder korte en langere termijn projecten in samenhang worden ingedeeld. In deze meerjarige afweging dienen dan ook de niet-SLOA fondsen bestemd voor de ontwikkeling van de sector te worden meegenomen. Daardoor ontstaat een meer transparante 'innovatieketen' die – per programmaliijn – inzichtelijk maakt hoe fundamentele (SLOA) ontwikkelprojecten en operationele implementatieprojecten meer en beter op elkaar aansluiten. Fundamentele ontwikkelprojecten worden daarbij ondersteund vanuit SLOA-middelen, terwijl de praktische uitontwikkeling en implementatie worden voorzien van middelen uit andere ontwikkelfondsen. Een jaarlijkse actualisatie van het meerjarenperspectief is nodig om de programma's te verfijnen op basis van voortschrijdend inzicht en nieuwe of meer concreet verwoorde wensen en behoeften vanuit het veld.

Aandachtspunt 2:   vergroten directe betrokkenheid veld

Bij het opstellen van de Hoofdlijnenbrief worden vanuit het veld onder meer besturenorganisaties en brancheverenigingen (bijvoorbeeld BVE Raad en COLO) geraadpleegd. Dat gebeurt naar zeggen te laat om echt invloed uit te kunnen oefenen. Daar komt bij dat scholen en andere gebruikers bij het inventariseren van de beleidsthema's door OCW niet direct betrokken worden. Het risico dat als gevolg van de beperkte betrokkenheid van het veld bij het opstellen van de Hoofdlijnenbrief ontstaat, is dat de aansluiting tussen de beleidsthema's uit de Hoofdlijnenbrief en de vragen uit het veld suboptimaal is. Bepaalde gezichtspunten, bijvoorbeeld die van de docent, blijven dan onbenoemd met als gevolg dat het aanbod van SLOA-instellingen zich te veel richt op de wensen van het Ministerie OCW en/ of die van schoolleiders.

Het gevaar hiervan is dat pas laat in het project (bijvoorbeeld bij het toetsen van producten door docenten) wordt gesignaleerd dat de ontwikkelde kennis niet of maar slechts ten dele bruikbaar is of dat gebruikers meer behoefte hebben aan andere kennis en producten. Door scholen is in dit verband voor meerdere cases aangegeven dat zij bij de toetsing van producten door docenten erachter kwamen dat de producten in de huidige vorm maar beperkt bruikbaar waren. Het vooraf (bij het opstellen van de Hoofdlijnenbrief) en tussentijds (bij het uitvoeren van onderwijsondersteunende activiteiten) meer en beter betrekken van gebruikers is derhalve noodzakelijk om ervoor te zorgen dat met de innovatieactiviteiten en denktankactiviteiten de goede dingen worden gedaan en dat de dingen goed worden gedaan. Tijdens de sectorale Ronde Tafel Conferenties VO en BVE werd in dit verband het voorstel gedaan om te komen tot lichte programmaraden. Die zouden van grote toegevoegde waarde kunnen zijn als het gaat om het bundelen van de vragen vanuit het veld en het systematische programmeren van onderwijsondersteunende (SLOA) subsidies en overige ontwikkelgelden.

Overigens is hier een relatie te leggen met het eerste aandachtspunt van meerjarige programmering. Het aanbrenge van een meerjarenperspectief maakt het namelijk mogelijk om voor de onderscheiden programma's en de daaronder ingedeelde projecten vroegtijdig pilotscholen en 'proefgebruikers' te werven en te selecteren. Nu is deze werving en selectie vaak nog te ad hoc en te veel aan het toeval onderhevig. Dat heeft als risico dat tussentijds vaak naar alternatieven moet worden gezocht, bijvoorbeeld omdat de geselecteerde pilotschool toch andere behoeften heeft, c.q. andere prioriteiten stelt en afziet van verdere betrokkenheid bij onderwijsondersteunende activiteiten.

Aandachtspunt 3:   concretiseren beoogde resultaten en doorwerking

Het valt op dat ingediende subsidieverzoeken in veel gevallen onvoldoende helder en meetbaar maken wat de beoogde resultaten en doorwerking zijn. De te realiseren prestaties zijn vaak niet voldoende 'SMART' geformuleerd waardoor het – ook voor scholen en andere gebruikers – vooraf niet transparant is wat het project behelst en wat precies wordt nagestreefd. Ook komt het voor dat – weliswaar met medeweten van OCW – tussentijds meerdere projecten van een SLOA-instelling in elkaar opgaan

(zwaluwstaarten). Verder is meerdere malen door scholen aangegeven dat het onderscheid tussen de SLOA-projecten en commerciële diensten soms ontransparant is. In het kader van Van Beleidsbegroting Tot Beleidsverantwoording (VBTB) en Accountability, Toezicht en Control (ATC) zijn er dus risico's te signaleren, omdat tussentijds en achteraf maar beperkt de doelmatigheid en doeltreffendheid kan worden vastgesteld.

Een nuancering op dit risico is op zijn plaats. Vanwege het ontwikkelkarakter van innovatie- en denktankactiviteiten, geldt dat niet voor alle projecten vooraf de precieze succes- en prestatie-indicatoren zijn vast te stellen. Soms is aan het begin van het ontwikkeltraject nog niet eenduidig aan te geven waaruit de resultaten van het project dienen te bestaan. Dit wordt – zeker bij denktankactiviteiten – gaandeweg duidelijker en in samenwerking met de betrokkenen bepaald. Een project kan derhalve slagen ook als wordt afgeweken van de aan het begin beschreven doelen en prestatie-indicatoren. De grote waarde van de onderwijsondersteunende activiteiten – zo wordt ook onderschreven door de gebruikers – bestaat namelijk uit het opdoen van leerervaringen en dat vereist dat fouten en verkeerde inschattingen mogen of zelfs moeten worden gemaakt. Dat vergroot namelijk de toepasbaarheid, bruikbaarheid en overdraagbaarheid.

4.2 Monitoring en toezicht

Sectorbrede doorwerking van innovatie- en denktankactiviteiten kan maar moeilijk worden gemeten. Dit komt onder andere door de aard van de onderwijsondersteunende activiteiten. In de voorafgaande paragraaf (aandachtspunt 2) werd reeds genoemd dat vanwege het ontwikkelkarakter van onderwijsondersteunende activiteiten vooraf niet altijd de precieze succes- en prestatie-indicatoren zijn vast te stellen. Dat belemmert evenwel het monitoren van de sectorbrede doorwerking van onderwijsondersteunende activiteiten.

Matige monitoring sectorbrede doorwerking

Over het algemeen kan worden geconcludeerd dat de monitoring van de sectorbrede doorwerking van onderwijsondersteunende activiteiten matig ontwikkeld is. De informatievoorziening op dit punt is onderontwikkeld waardoor onvoldoende inzicht bestaat in de mate waarin door SLOA-instellingen ontwikkelde producten en diensten hun effect hebben in de gehele sector. Aanwijzingen voor de doorwerking worden wel gevonden (bezoek conferenties, herdruk publicaties, commerciële projecten, vermindering lesuitval, etc.), maar van een met objectieve gegevens onderbouwde vergelijking met vooraf vastgestelde streefwaarden, kan niet worden gesproken. Derhalve kan het voorkomen dat knelpunten rond ongewenste dubbelingen, overlap, uitstel of afstel van prestaties en het 'op de plank blijven liggen' van resultaten, niet of niet tijdig worden signaleerd en worden opgelost.

In aansluiting op deze conclusie, zijn op basis van de onderzochte cases de volgende aandachtspunten aan te geven:

Aandachtspunt 1   versterken interne kwaliteitssysteem SLOA-instellingen

Een sterk punt waarbij kan worden aangesloten bij het professionaliseren van de monitorfunctie, betreft de interne kwaliteitssystemen waarmee de afzonderlijke SLOA-instellingen werken. Deze systemen werken goed, maar beperken zich nog te veel tot outputniveau en tot die projecten waar alleen de desbetreffende SLOA-instelling bij betrokken is. Een uitbreiding van de systemen met outcome-indicatoren (doorwerking) en het aanbrengen van organisatieoverstijgende koppelingen van projectgegevens is wenselijk om tot meer waarborgen te komen rond samenhang en sectorbrede doorwerking.

Aandachtspunt 2   versterken betrokkenheid veld

Een ander initiatief dat in dit verband uitbreiding en navolging verdient, betreft het periodiek overleg tussen de BVE Raad en Cinop. Eens in de 2 à 3 maanden overleggen deze instellingen over de voortgang, budgetuitputting en kwaliteit van resultaten. Daarmee is een belangrijk begin gemaakt om een hiaat in het systeem van toezicht te dichten. In de overige sectoren is een dergelijke regeling tussen partijen ons onbekend.

Aandachtspunt 3   toetsen van inhoudelijke kwaliteit

Het initiatief zoals verwoord onder aandachtspunt 2 zou ook kunnen bijdragen aan het oplossen van een probleem rond de toetsing van de kwaliteit van opgeleverde resultaten. Op dit moment is deze kwaliteitstoets namelijk niet ingevuld, zo blijkt uit de door ons onderzochte cases. Daarbij werd als voornaamste knelpunt aangegeven dat onduidelijk is tot wiens verantwoordelijkheid deze toets kan worden gerekend. Scholen, gebruikers en SLOA-instellingen geven in de onderzochte cases aan dat zij het uitvoeren van een dergelijke kwaliteitsaudit rekenen tot de verantwoordelijkheden van het Ministerie OCW. Een inbreng vanuit het veld, zoals beschreven onder aandachtspunt 2, zou hierop evenwel een goede aanvulling kunnen zijn, omdat de toetsing zo dicht op de praktijk en gevoed door wensen vanuit het gebruikersveld plaatsvindt.

Overigens is het versterken van de kwaliteitstoetsing een absolute voorwaarde voor het invullen van het meerjarige perspectief zoals verwoord in paragraaf 4.1. De toetsing van (tussen) resultaten is nodig, om de samenhang te waarborgen tussen projecten binnen een programma. Indien de resultaten van een deelproject binnen een programma niet voldoen aan de kwaliteitscriteria ontstaan als gevolg daarvan problemen in andere, samenhangende, deelprojecten, c.q. vervolgprojecten.

4.3 Samenwerking

Samenwerking tussen SLOA-instellingen, OCW, gebruikers, besturenorganisaties, brancheverenigingen en overige schakels in de onderwijsketen (bv. begeleidingsdiensten) is wenselijk vanuit het perspectief van doelmatigheid, doeltreffendheid en doorwerking. Het gaat er daarbij om dat de partijen in het licht van de onderwijsondersteunende activiteiten de goede dingen doen, de dingen goed doen en zich gezamenlijk inspannen voor een sectorbrede implementatie en ‘inktvlekwerking’ van de ontwikkelde innovatieproducten.

Op basis van de door ons onderzochte cases concluderen wij dat op het praktische niveau van de projecten voldoende samenwerking tussen de partners in de onderwijsketen tot stand komt. SLOA-instellingen werken samen met scholen en andere gebruikers en – met name als daartoe wordt verzocht door het Ministerie OCW – ook met andere SLOA-instellingen. Dit wordt bijvoorbeeld zichtbaar doordat SLOA-instellingen aansluiten op elkaars expertises als zij als ‘gast spreker’ optreden op de conferentie van een andere SLOA-instelling. In de PO-sector werken SLOA-instellingen bovendien nauw samen met de schoolbegeleidingsdiensten. Deze diensten ontfermen zich over de door de SLOA-instellingen ontwikkelde producten en dragen zorg voor de implementatie en de nazorg.

Ondanks het positieve beeld met betrekking tot de samenwerking op praktisch niveau, is vanuit de onderzochte cases ook een aantal aandachtspunten aan te geven:

Aandachtspunt 1   versterken samenwerking op sturingsniveau

De samenwerking op sturingsniveau dient verder te worden versterkt. Het betreft daarbij samenwerking tussen SLOA-instellingen onderling, als ook de samenwerking met partners in de onderwijsketen, zoals besturenorganisaties en brancheverenigingen. De samenwerking op sturingsniveau dient tot verbeteringen te leiden op het gebied van de programmering en de implementatiestrategie.

Daarbij valt onder andere te denken aan het aanbrengen van meer programmatische samenhang tussen SLOA-projecten en de mensen en middelen die daarop worden ingezet. Ook dient de samenwerking te leiden tot meer en betere waarborgen rond de implementatie en doorwerking. In overleg met elkaar en met andere partners dient het langere termijn ‘ownership’ van ontwikkelde producten en diensten meer robuust en eenduidig te worden belegd. Dit voorkomt dat de ‘inktvlekwerking’ van (zo blijkt uit de websurvey) goed gewaardeerde SLOA-producten stagneert doordat een en ander in de implementatie en nazorg onbelegd blijft. Het risico bestaat, zo blijkt uit de onderzochte cases en de websurvey, dat eenmaal ontwikkelde producten anders onbekend blijven en/of ongebruikt blijven liggen.

Aandachtspunt 2   ‘warmere’ overdracht gezamenlijk aanbod

Een aandachtspunt dat nauw aansluit op het voorgaande, betreft de ontsluiting van het gezamenlijk aanbod van SLOA-instellingen. Dat gebeurt nu door de SLOA-instellingen afzonderlijk en gaat gepaard met een aanzienlijke informatiestroom richting scholen en andere gebruikers. Dat is beperkt doelmatig en bovendien niet transparant voor scholen. Die geven aan dat zij worden overspoeld met kennisproducten. Bovendien ervaren zij overlap in het aanbod en kunnen zij vaak niet direct inschatten of en in hoeverre het aanbod aansluit op de specifieke vragen van de school en de daarbinnen functionerende partijen. Een ‘warmere overdracht’ is derhalve gewenst en kan bestaan uit een vraaggestuurde bundeling van informatiestromen vanuit de afzonderlijke SLOA-instellingen. Vanuit de mogelijke vragen (van bijvoorbeeld schoolleiders en docenten) dient daarbij te worden aangegeven welke antwoorden (producten en diensten) de SLOA-instellingen kunnen bieden. Het is daarbij wenselijk de producten en diensten van de afzonderlijke SLOA-instellingen in hun onderlinge samenhang op te nemen. Op basis van een dergelijk ‘keuzemenu’ kunnen vervolgens nadere intakegesprekken met de school plaatsvinden, c.q. kan aanvullende informatie in de vorm van brochures of publicaties worden verstuurd.

5. Conclusies en aanbevelingen

De eerste algemene conclusie die wij trekken op basis van de websurvey en de casestudies is dat de onderwijsondersteunende activiteiten van SLOA-instellingen (i.c. KPC Groep, CPS, APS en Cinop) door scholen en gebruikers goed gewaardeerd worden als het gaat om bruikbaarheid en de mate van aansluiting op behoeften in het veld.

De tweede hoofdconclusie is dat nog hiaten bestaan als het gaat om het sectorbreed gebruik van de ontwikkelde producten en diensten en de daaraan gekoppelde sectorbrede doorwerking. Verbeteringen op dit punt zijn te realiseren door voort te bouwen op de stevige basis die wordt geboden door de grote bekendheid en goede waardering. Speerpunten daarbij zijn:

1. Het uitzetten van meerjarige beleidsthema's.
2. Het vergroten van de directe betrokkenheid van het (gebruikers)veld.
3. Het concretiseren van de beoogde resultaten en doorwerking.
4. Het toetsen van de inhoudelijke kwaliteit.
5. Het versterken van de samenwerking op sturingsniveau.
6. Het verzorgen van een 'warmere' overdracht van het gezamenlijke aanbod.

Een aanbeveling bij het oppakken van deze speerpunten betreft de verantwoordelijkheid van SLOA-instellingen om bij de onderwijsondersteunende activiteiten steeds zorgvuldig om te blijven gaan met de wensen en capaciteiten van de school. Zeker naarmate een innovatieproject langduriger is en meer integrale veranderingen teweeg brengt (denktank) is het van groot belang dat vooraf de meerjarenplanning met de schoolleiding nauwgezet wordt doorgesproken. Is zowel de schoolleiding als het personeel klaar voor integrale vernieuwing? Sluiten de wensen en eisen van de school en die van de SLOA-instelling op elkaar aan? Wat is het commitment van beide partijen en hoe worden wederzijdse inspannings- en resultaatverplichtingen vastgelegd en gemonitord? En: hoe wordt gewaarborgd dat beide partijen adequaat omgaan met het dilemma dat het project enerzijds de schoolspecifieke output moet opleveren en anderzijds in sectorbrede outcome moet resulteren?

“Change is a journey, not a blueprint” zei Michael Fullan eens. Hij moet daarbij veranderingsprocessen in gedachten hebben gehad die sterk lijken op de (fundamentele) onderwijsondersteunende activiteiten. De kracht van innovatie schuilt namelijk voor een groot deel in het veranderingsproces dat met de reisgenoten wordt doorlopen. Daarbij mogen zijpaden worden bewandeld en navigatiefouten worden gemaakt en kan de uiteindelijke eindbestemming afwijken van het oorspronkelijke reisdoel. Zolang het reisgenootschap maar een duidelijk vertrekpunt en dezelfde ambities heeft en er regelmatig een tussenstop wordt gehouden, zal de eindbestemming altijd beter zijn dan vooraf voor mogelijk was gehouden.

32/40

Bijlagen

Bijlage 1: Digitale vragenlijst

In de voorliggende bijlage (1) treft u de vragenlijsten aan die voor de elektronische enquête zijn gebruikt. Bij iedere vraag is tussen haakjes aangegeven voor welke sector (PO, VO en/of BVE) de vraag is bedoeld.

Vraag 1 (PO)

Is uw onderwijsinstelling ermee bekend dat op de volgende beleidsterreinen (niet commerciële) ondersteuningsactiviteiten en -producten worden geleverd door KPC, CPS en/ of APS?	Ja	Nee
Leerlinggebonden financiering		
Weer samen naar school		
Versterken van kwaliteit (w.o. invoering kwaliteitssystemen)		
Lump sum		

Vraag 1 (VO)

Is uw onderwijsinstelling ermee bekend dat op de volgende beleidsterreinen (niet commerciële) ondersteuningsactiviteiten en -producten worden geleverd door KPC, CPS en/ of APS?	Ja	Nee
Basisvorming		
VMBO		
Tweede fase		
Doelgroepen- en jeugdbeleid		

Vraag 1 (BVE)

Is uw onderwijsinstelling ermee bekend dat de volgende (niet commerciële) ondersteuningsactiviteiten en -producten worden geleverd door KPC, CPS of CINOP?	Ja	Nee
Het competentieprofiel, bouwsteen voor competentie management (CPS)		
Beroepstaakgestuurd leren (Cinop)		
Veiligheidsmonitor BVE (Cinop)		
Basisstructuur educatie (Cinop)		
Experimenten Individuele leerrekening (Cinop)		
Word nou eens concreet: een reis in 20 vragen door competenties en leren (KPC)		

Vraag 2 (PO)

Op welke van de volgende beleidsterreinen heeft uw onderwijsinstelling gebruik gemaakt van de door KPC, CPS of APS aangeboden (niet commerciële) ondersteuningsactiviteiten/ producten?	Ja	Nee
Leerlinggebonden financiering		
Weer samen naar school		
Versterken van kwaliteit (w.o. invoering kwaliteitssystemen)		
Lump sum		

Vraag 2 (VO)

Op welke van de volgende beleidsterreinen heeft uw onderwijsinstelling gebruik gemaakt van de door KPC, CPS of APS aangeboden (niet commerciële) ondersteuningsactiviteiten/ producten?	Ja	Nee
Basisvorming		
VMBO		
Tweede fase		
Doelgroepen- en jeugdbeleid		

Vraag 2 (BVE)

Heeft uw onderwijsinstelling van één of meerdere van de volgende (niet commerciële) ondersteuningsactiviteiten/ producten gebruik gemaakt?	Ja	Nee
Het competentieprofiel, bouwsteen voor competentie management (CPS)		
Beroepstaakgestuurd leren (Cinop)		
Veiligheidsmonitor BVE (Cinop)		
Basisstructuur educatie (Cinop)		
Experimenten Individuele leerrekening (Cinop)		
Word nou eens concreet: een reis in 20 vragen door competenties en leren (KPC)		

Vraag 3 (PO+VO+BVE, voor elk beleidsterrein waarvoor bij vraag 2 ‘ja’ is ingevuld)

Hoe waardeert u de bruikbaarheid van deze activiteit/ product voor uw onderwijsinstelling op een schaal van 1 (zeer laag) tot 7 (zeer hoog)?

Met bruikbaarheid wordt bedoeld of de onderwijsondersteunende activiteit/ product uw onderwijsinstelling helpt om onderwijs te verbeteren en te innoveren.

1   2   3   4   5   6   7

Vraag 4 (PO+VO+BVE, voor elk beleidsterrein waarvoor bij vraag 2 ‘ja’ is ingevuld)

Hoe waardeert u de aansluiting van deze activiteit/ product op de behoeften van uw onderwijsinstelling op een schaal van 1 (zeer laag) tot 7 (zeer hoog)?

1   2   3   4   5   6   7

Vraag 5 (PO+VO+BVE, voor elk beleidsterrein waarvoor bij vraag 2 ‘nee’ is ingevuld)

Waarom heeft u geen gebruik gemaakt van deze activiteit/ product?

U kunt meerdere van de volgende antwoorden geven

- a) Het aanbod sloot onvoldoende aan op de behoeften van onze onderwijsinstelling
- b) Er zijn vergelijkbare activiteiten/ producten gebruikt van een andere aanbieder
- c) Onze onderwijsinstelling was niet van op de hoogte van het aanbod
- d) De kwaliteit van het aanbod werd voor onze onderwijsinstelling onvoldoende geacht
- e) Het aanbod kon niet worden geleverd
- f) Overig, namelijk ... [vrije antwoordmogelijkheid]

Stellingen

Er volgt nu een aantal stellingen. Zou u op deze stellingen willen reageren door aan te geven in hoeverre u het met de stelling eens of oneens bent? Voor uw score vragen wij u de volgende schaal aan te houden:

- 1 = volledig mee oneens
- 2 = sterk mee oneens
- 3 = mee oneens
- 4 = neutraal of noch mee eens, noch mee oneens
- 5 = eens
- 6 = sterk mee eens
- 7 = volledig mee eens

Vraag 6 (BVE)

Mijn ervaring is dat bij de uitvoering van ondersteuningsactiviteiten/ producten de SLOA-instituten (KPC Groep, CPS, APS en Cinop) echt rekening houden met de wensen van mijn onderwijsinstelling.

1   2   3   4   5   6   7

Vraag 6 (PO en VO)

Mijn ervaring is dat bij de uitvoering van ondersteuningsactiviteiten/ producten de SLOA-instituten (KPC Groep, CPS en APS) echt rekening houden met de wensen van mijn onderwijsinstelling.

1   2   3   4   5   6   7

Vraag 7 (BVE)

Het aanbod van SLOA-instituten (KPC Groep, CPS, APS en Cinop) helpt mijn onderwijsinstelling om onderwijs te innoveren en te verbeteren.

1   2   3   4   5   6   7

Vraag 7 (PO en VO)

Het aanbod van SLOA-instituten (KPC Groep, CPS en APS) helpt mijn onderwijsinstelling om onderwijs te innoveren en te verbeteren.

1   2   3   4   5   6   7

Vraag 8

Mijn onderwijsinstelling heeft er beslist behoefte aan dat het Ministerie OCW ondersteuning van onderwijsinnovatie en –verbetering centraal aanstuurt.

1   2   3   4   5   6   7

Vraag 9 (BVE)

Het bundelen van de activiteiten van de SLOA-instituten (KPC Groep, CPS, APS en Cinop) levert meer profijt op voor het beleid van scholen en overheid.

1   2   3   4   5   6   7

Vraag 9 (PO en VO)

Het bundelen van de activiteiten van de SLOA-instituten (KPC Groep, CPS en APS) levert meer profijt op voor het beleid van scholen en overheid.

1   2   3   4   5   6   7

Vraag 10 (open vraag)

Heeft u naar aanleiding van de vragenlijst nog opmerkingen en/ of suggesties?

Bijlage 2: Geselecteerde projecten

Nummer	Project
1.	Kwaliteit en doorstroming in het MBO
2.	Innovatiekracht van scholen ontwikkelen middels een schooleigen innovatiefonds
3.	Innovatieve arrangementen [competentiegericht opleiden] in het (secundair) beroepsonderwijs (deel project)
4.	Implementatiemodellen voor prestatie - en kwaliteitsgerichte aansturing in ROC's
5.	Competentiegericht leren
6.	Good practice competentiebeoordeling
7.	School en omgeving
8.	Omgaan met verschillen Deskundigheidsbevordering. Kinderen Met Speciale Rechten (deelproject)
9.	Versterking kwaliteit Implementatie ICT en Nieuwe leren (C1, deelproject)
10.	Kwaliteit en doorstroming in VMBO
11.	Vernieuwingen in het primaire proces VO Integraal experiment Slash21 (deelproject)
12.	Vernieuwingen in het primaire proces VO Integraal experiment Slash21 (deelproject)
13.	VMBO beroepskolom Relatie vmbo en omgeving (deelproject)
14.	Tweede fase Innovaties (deelproject)

Bijlage 3: Format interview

Naam project:

Datum:

Te interviewen persoon/organisatie:

Vragen

1. *Welke stappen zijn op hoofdlijnen in het project genomen? Aanloop, uitvoering en afronding. Hoe is e.e.a. gemonitord?*

2. *Welke middelen en mensen (van school en SLOA-instelling) zijn ingezet op het project? En: was dit conform de afspraken?*

3. *Wat waren de (meetbare) resultaten van het project? En: was dit conform de afspraken?*

4. *Tot welke doorwerking/ verbetering heeft het project geleid in het onderwijsproces? En: was dit conform de verwachtingen?*

5. *Is de afstemming en communicatie tussen betrokken partijen vruchtbaar verlopen?*

6. *Welke drie sterke punten kent het project?*

1.
2.
3.

7. *Welke drie verbeterpunten kent het project?*

1.
2.
3.

Overwegingen ter bespreking

1. *Overweging: SLOA-projecten houden voldoende rekening met/ sluiten voldoende aan op de wensen van het onderwijsveld.*

2. *Overweging: SLOA-projecten helpen individuele onderwijsinstellingen om onderwijsverbetering en innovatie te realiseren.*

3. *Overweging: Activiteiten van onderwijsondersteunende instellingen moeten meer gebundeld worden om tot meer profijt te komen.*

4. *Overweging: Ministeriële hulp blijft noodzakelijk om waarborgen te creëren voor sectorbrede innovatie en onderwijsverbetering.*

5. *Overweging: De bruikbaarheid van onderwijsondersteunende activiteiten voor de onderwijsinstelling is niet te verbeteren.*